

Aktiv Pensjonstid

Nr. 4 - 4. kvartal 2000 - 11. årgang

FADER VÅR

Du som er i himmelen!

Helliget worde ditt navn; Komme ditt rike.

Gjør din vilje, som i himmelen, så og på jorden.

Gi oss i dag vårt daglige brød.

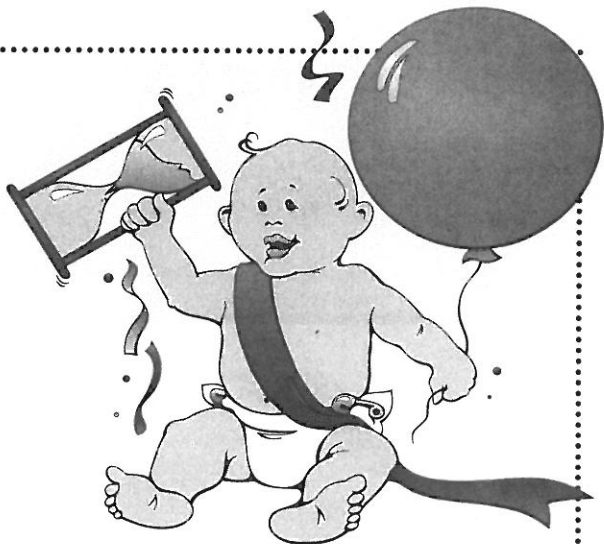
Sorlat oss vår skyld, som og vi forlater våre skyldnere.

Led oss ikke inn i fristelse, men frí oss fra det onde.

Sor ditt er riket og makten og æren i evighet.

AMEN

Godt Nytt År

Ved et nyttårsskifte er det naturlig å se seg tilbake, gjøre opp status, og fremfor alt se fremover. Vi håper det beste for tiden som kommer, for året vi ønsker velkommen. I skrivende stund er det snart forbi med det første året i et nytt årtusen. Om ikke lenge skal vi skrive 2001. Fra pensjonistforeningens styre ønsker vi alle brødre og søstre og ikke minst de som leser Aktiv Pensjonstid et riktig godt år. Vi håper dagene blir lyse for deg. Vi ber om at Vår Gode Mester må favne deg og beskytte deg og lede deg trygt og sikkert på Himmelveien.

Vi er begunstiget som har Jesus som vår Herre og Mester. Når vi ser tilbake merker vi oss at han tørket våre tårer og gav oss nytt mot i tunge stunder. Det vi ikke forsto prøvde Han å forklare oss. En dag skal Han vise oss det liv vi levde her nede og gi oss den fullkomne forklaringen på at livet ble som det ble.

Så har vi intet å frykte for fremtiden, annet enn dette at vi skulle glemme den vei Han ledet. La oss takke og prise Ham for Hans storhet og kjærlighet. Og la oss fremfor alt gripe Hans utstrakte hånd og aldri slippe den.

Et riktig godt nytt år ønskes deg.

Johan Elisenberg

Når fyrlysene slokkes

Av Øivind Gjertsen

Omsorgen for de reisende langs Norges værharde kyst har alltid stått i fokus. Men ikke alltid med like stort hell. Mange sjøfarende har gjennom historien mistet livet. Det finnes vel knapt noen familie blant kystbefolkningen som ikke har noen som fikk en våt grav en gang. Sjøfolkene og fiskerne måtte på havet, ofte i uvær. Maten skulle berges for familien, nesten uansett værforholdene. Så levde kone og barn i angst for dem som kjempet mot værmaktene for å berge føden og hente hjem havets rikdommer. Kone og barn strevde på åkerlappene, kanskje med noen sauer og en ku eller to, mens mann og sønn forlot tryggheten der hjemme.

Når noen kom i havsnød var kollegene rede til å gripe inn. Båt og mannskap ble satset for å berge liv. Noen ganger ble det redning og liv. Andre ganger var det uværet og døden som seiret. Gjennom mange år ble det reist fyrlykter langs kysten. Redningsselskapet fra mer moderne tid med Colin Archer-båtene og dristige, erfarne sjøfolk har berget mange fra den visse død.

Vi har opplevd at alt slo feil. Båter gikk ned med "mann og mus". Det er ikke lenge siden mange mistet livet fordi red-

ningsutstyret på et rutegående fartøy ikke virket, og fordi farlige skjær og grunner ikke var merket tilstrekkelig. Dette kom fram under sjøforklaringen. Liv og verdier gikk tapt. Mange høstet sorg og smerte.

Fyrlys, fyrvoktere, varder, vardevakter, redningsskøyter og dristige sjøfolk. Ord som gir signaler om farer, død men også redning og frelse fra døden. Vi bruker også disse ordene i religiøs språkbruk. Tenk bare på sangen: *"Som et fyr Guds nåde lyser. Over livets mørke hav. Men de mindre lys å tenne langs med kysten oss han gav."* Her synger vi om vårt ansvar som Guds barn. Herren har gitt oss i oppdrag å søke å finne slike som av forskjellige grunner er kommet bort fra Faderen og som Han ønsker å frelse.

Adventmenigheten oppsto etter Guds plan og i tidens fylde. Pionerene var ofte kloke og dyktige strateger. Gjennom inspirasjonen ble vi fortalt om hva vi skulle gjøre for å utbre adventbudskapet og advare verden omkring oss. Forkynnelse av Ordet, helsevirksomhet, litteraturarbeid, skolevirksomhet, avholdsarbeid, hjelpearbeid for nødlidende og mange andre aktiviteter kom til å prege adventbevegelsen. Vi ble ikke bare slike som "ikke

spiste svinekjøtt og holdt søndag på lørdag". Et merkelig folk. Vi fikk også en identitet som et evangelisk folk med et omfattende budskap til frelse for mange.

Da John Gottlieb Matteson begynte virksomheten i Kristiania varte det ikke lenge før han hadde en trykkpresse i gang i Akersgaten 74. Ved tidenes ende skulle sannhetsfylt litteratur finnes spredt som løvet om høsten, lærte vi. Mange skulle komme til å tørke støvet av litteratur som kanskje gjennom år hadde samlet støv i bokhyllene i de mange hjem. Vår del var å spre budskapet. Høstens Herre skulle nok velsigne innsatsen. Fra barneårene husker jeg T&M (traktat og misjonsforeningen) i min hjemby. Vi hadde lagre med bøker og traktater. Menigheten ble oppmuntret til å spre litteraturen. Hver måned kom menighetens medlemmer og hentet Tidens Tale, fem eksemplarer eller ti, eller kanskje enda flere ble solgt av trofaste søsken. Elevene fra Onsrud Misjonsskole tjente til skoleoppholdet ved salg av våre bøker. Fortjente kolportører ble tildelt agentur for Sunnhetsbladet. Dette var ettertraktet og ble sett på som noe av et adelsmerke. Gjennom litteraturen ønsket vi å tenne varder i de mange hjem. Advare mot gudløshet og peke på Jesu Kristi frelsende nåde. Hva produserer vi i dag? Og hvordan og hvorfor velger vi ut det stoff vi trykker? Opprettholder vi fremdeles det overordnede mål: sjelens frelse?

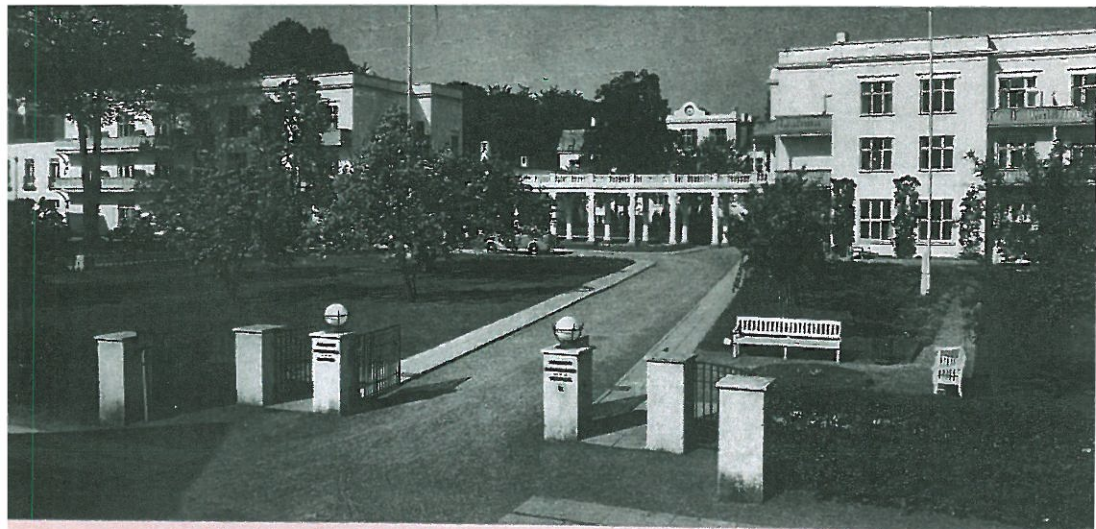
Når jeg ser Kellogg Cornflakes-boksene i butikkhyllene må jeg uvilkårlig tenke tilbake på det som en gang i menighetens ungdomstid ble utviklet i Battle Creek. Brødrene Kellogg var dynamiske folk. Menigheten hadde fått lys på betydningen av helsesak og avholdssak. Vi utviklet et behandlingskonsept med riktig kost, mosjon, frisk luft, vannbehandling,

massasje og gymnastikk. Gjennom helsesaken, med kurativ og forebyggende behandling skulle vi hjelpe våre medmennesker til et godt liv. Det overordnede mål var hele tiden å lede menneskene til den gode lege, til Herren Jesus Kristus. Helsesaken skulle etablere mange fyrlys langs kysten. Til frelse for de sjøfarende.

I samfunnets første år i Kristiania ble det begynt helsearbeid. Misjonsinteresserte kvinner, som hadde fått sin utdanning fra Battle Creek, satte i gang. Til beste for fattige så vel som rike. Til hjelp for sjøfarende som hadde grunnstøtt i livet og som mange ganger ikke visste hvordan de skulle leve videre. Helsesaken, som er så sterkt betonet gjennom Ellen Whites undervisning, ble utviklet til stor velsignelse for mange.

Skodsborg Badesanatorium kom gjennom mange år til å stå helt sentralt i vårt helsearbeid. Der fikk unge adventister, som ellers ikke hadde så mange utdanningsmuligheter, en utdanning som gjorde dem økonomisk uavhengige og gav dem mulighet til å være misjonsarbeidere gjennom det daglige virke. Mange så det som et kall fra Mesteren å knytte sin skjebne til institusjonene våre. Telefonkatalogene fra forskjellige byer og tettsteder inkluderte ofte adressen til et kurbad eller en lysbadklinikk.

Adventister er avholdsfolk. Vi drikker ikke alkohol og vi røyker ikke. I dag er vi aktive i avholdsarbeid sammen med andre avholdsforeninger i Norge. Det er veldig oppmuntrende å merke at SDA-samfunnets representanter blir regnet med og verdsatt høyt i avholdskretser. Vårt standpunkt når det gjelder røyking vinner også gehør etter hvert. Vår årelange undervisning synes nå å bære frukt. Vi har vært vardevakter mot alkohol og mot tobakks-

Skodsborg Badesanatorium er en av de institusjonene vi har mistet.

trusselen og tent fyrlys langs kysten.

Hvordan er situasjonen i dag. Er fyrly-sene tente langs kysten i det norske miljø? Er vi fremdeles fyrvoktere som ser det som en plikt å holde fakkelen brennende? Holder vi vakt ved vardene og markerer truende fare? Hva når ondskapens invasjonshær kommer og kysten er blitt mør-klagt?

Senere års økonomiske problemer gjorde forholdene vanskelige for oss. Vi mistet en rekke av våre institusjoner i de nordiske land. Økonomisk avhengighet av skiftende politiske konstellasjoner og behovet for offentlig støtte til driften blir avgjørende for oss. Så slokkes det ene fyrlys etter det andre. Noen som trodde at de skulle bruke hele sitt yrkesaktive liv i innsats for Adventistsamfunnet opplever at andre tar over eierskap. Nytt eierskap kan gjøre det vanskelig å fortsette. Samfunnet var ikke den trygge arbeidsplassen man hadde trodd.

Vi må erkjenne at tidene har endret seg. De ytre forhold er annerledes i dag enn de var da pionerene kom og metodene for evangelisme ble valgt. Men våre overord-

nede mål er stadig de samme. Vi skal for- kynne adventbudskapet. Vi skal advare verden mot Satans siste angrep og opply- se menneskene om menneskenes frelser, Jesus Kristus. Ja, for Han kommer og Han kommer snart. Vi trenger fremdeles varde- vakter og fyrvoktere. Noen må passe lyset slik at menneskene kan se og bli frelst.

Vi trenger fremdeles helsevirksomhet. Mange unge mennesker blir i dag utdan- net som helsearbeidere. Som en menighet må vi bevisstgjøre dem til en forståelse av de verdier vi som et samfunn står for. Mange verdslige helsearbeidere har opp- daget det vi har visst gjennom mange år. Nå må vi passe på slik at vi ikke blir hale der vi skulle være hode. Jeg skulle ønske at den gamle helsearbeiderforeningen kunne gjenopplives og at våre dyktige, velutdannede helsearbeidere ville organi- sere seg i samarbeid med de få som i dag bærer ansvaret for denne arbeidsgrenen.

Vi kommer også i fremtiden til å trenge avholdsarbeidere. Forståelse for verdien av det arbeid som gjøres av de ivrige i denne grenen er nødvendig. De må opp-

Fortsettes side 23

Våre pionerer

Erik Arnesen (1868 - 1960)

Av Jakob Rask Arnesen

Hvem husker vel de kvinner og menn som i samfunnets første årtier la grunnlaget for virksomheten i Norge? Kanskje huskes John Gottlieb Matteson, bl.a. fordi han var den første adventistforkynner i Norge og Danmark! Men Erik Arnesen, hvem var han? Erik Arnesen var en av samfunnets mest innflytelsesrike nordmenn i fortiden. Mange av de misjonsarbeidere som bar store byrder fra begynnelsen av og fram til annen halvdel av forrige århundre betraktet Arnesen som sin teologiske læremester, en mann de ofte konsulterte når det gjaldt vår tro og lære. Han var en av dem som i ung alder dro til Amerika og som der borte kom i kontakt med advents sannheten. Der fikk han sin utdanning og der begynte han som misjonsarbeider. Sønnen Jakob Rask Arnesen, en av våre forlagsfolk, høyt respektert ekspert på typografi, kalligrafi, skrifthistorie, og hans søstre Borghild Iversen og Ada Bøhmer fikk med seg en rik arv fra hjemmet. Flere norske adventistfamilier har Arnesen som stamfar. Vi har bedt Jakob Rask Arnesen om å fortelle om faren. Beretningen om Erik Arnesen er ikke bare en biografi -- vi får samtidig innblikk i menighetens historie i de skandinaviske land gjennom en rekke betydningsfulle ti-år.

På Lågens vestre side i Øyer i Gudbrandsdalen inntraff lørdag den 15. august 1868 en begivenhet på et lite gårdsbruk. Arne (Eriksen) Sveajordet (1829-99) og hans hustru Sigrid, f.1839, fikk sin førstefødte sønn som ble døpt Erik. I tømmermannen Arne Sveajordets hjem vokste eldstegutten Erik opp sammen med tre yngre søsken, inntil han dro ut i verden. Etter tidens sed tok Erik senere etternavnet Arnesen (Arnes sønn).

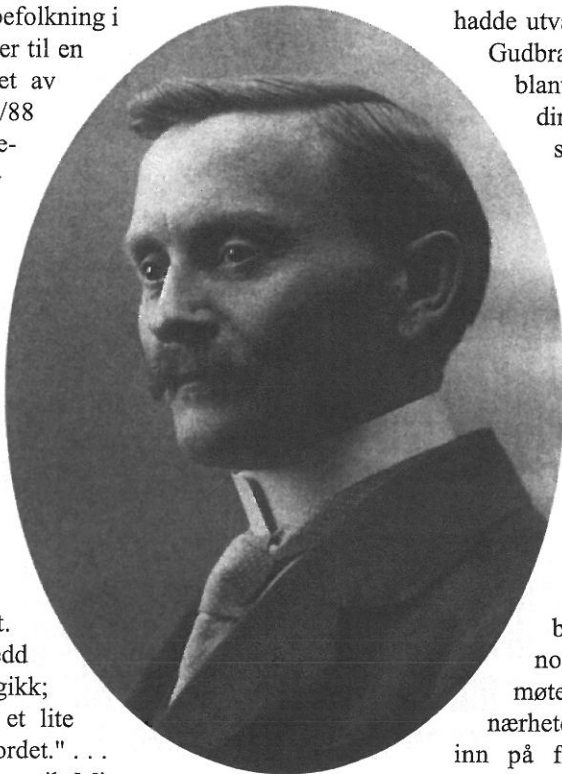
Allerede under sin skoletid i Øyer under klokker Arnesens (!) kateter kjente min far seg tiltrukket av religiøse tanker og gikk undertiden med til oppbyggelser når de en sjelden gang ble holdt i nærheten. Men det ble mest med grublerier og mer eller mindre uklare ønsker og lengsler. Konfirmasjons-Nytestamentet "Til Erik Arnesen Sveajordet 8de April 1883 fra Bibelvenner i Øier" fulgte ham hele livet og står nå i min bokhylle sammen med et snes arvede bibeloversettelser (se artikkel om 'Fars gamle bibel' i "Aktiv Pensjonstid" nr 4-98).

Sommeren 1887 ble den siste min far tilbrakte i Øyer. Amerika-febereren hadde grepet ham som så mange andre på den tiden, og det var underhandlinger i gang med en slektning over i Minnesota om å sende en billett til reisen. Få eller ingen

blant den jevne befolkning i Øyer hadde midler til en slik reise. I løpet av vinteren 1887/88 ble det gjort forbedringer til reisen, blant annet ved å lage en "Amerika-kofert". Og da endelig billetten kom, sa unge Erik en tidlig vårmorgen 1888 farvel til sine foreldre og hjemmenværende søsken. Foreldrene følte det tungt. "Far la seg påkledd på sengen da jeg gikk; mor fulgte meg et lite stykke bortover jordet." . . .

Etter ankomsten til Minnesota i Amerika arbeidet min far på farmene hos sine slektninger til høsten 1889. Da fikk han "tilfeldigvis" plass på gården til Iver Hilde. Både Iver og broren Lars var adventister, et uttrykk som min far dengang ikke kjente betydningen av. Det var i det lille hjemmet hos Iver Hilde at han litt etter litt fant løsningen på mange av de spørsmål han hadde grublet på. Han begynte å lese adventistlitteratur. Men det ble under et års arbeid i Lars Hildes hjem, hos en god, helhjertet adventistfamilie, at min far for alvor begynte å overveie "sannhetens" fulle betydning. Lars Hilde var kolportør.

Adventistene der på stedet tilhørte Gilchrist menighet. Til denne menigheten hørte familien Norderhus, som i sin tid

hadde utvandret fra Lesja i Gudbrandsdalen og var blant de første skandinaver i Amerika som antok "den nærværende sannhet". Til denne familien hørte br. Ole Norderhus som var predikant, og søsteren Johanne som senere ble gift med overlege Carl Ottesen. Ved en anledning holdt br. Ole Norderhus noen offentlige møter i et skolehus i nærheten, der han kom inn på forskjellige lærdomspunkter. Hans kjennskap

til Bibelen imponerte min far, det var mening og sammenheng i hva som ble sagt. Ved en anledning hadde de nattverd og fottvetning, og særlig det siste gjorde et dypt inntrykk på min far, som nå var helt overbevist om sannheten og dens krav.

Med Guds hjelp ble kampen kjempet igjennom. I juni 1891 ble min far døpt ved et leirmøte av br. J.M.Erikson, en av vårt samfunns svenske predikanter. Den nye skolen Union College i Nebraska skulle åpne sine dører samme høst, og det ble talt en del om denne skolen under møtene. Min far bestemte seg for å reise dit. At det ble mulig skyldtes utelukkende at han om våren hadde forpaktet Iver Hildes farm og under sommeren tjente så

Tenk når engang jeg med forklaret blick kan se den st' jeg her på jorden gik, se og forstå hva her meg gåter var, se at en vis og kjærlig Gud meg bar;

Tenk når engang den lykke meg vil skje
at jeg min frelsers åsyn skal få se,
tenk når engang han tar min hånd i sin,
trykker meg ømt og kjærlig til seg inn.

Tenk når engang hans rost jeg høre får,
tenk når engang jeg ved hans side går,
tenk når han selv meg alt forklare vil
hva her av sorg og kors meg støtte til.

Tenk når engang med ufordunklet sans
allting jeg ser i evighetens glans –
da vil jeg se Gud allting vel har gjort,
og at jeg ledet ble i smått og stort.

Se dette syn, min sjel, og dvel i tro litt ved den tanke: Du hos Gud skal bo! – Et tidens er nær, snart skal du alt oppnå hva her i troens dunkle syn du så. – Et

meget at han kunne reise. Høsten 1891 begynte det første semesteret for den skandinaviske avdelingen ved skolen. Undervisningen foregikk på norsk-dansk og svensk. Som klasse-kamerater fikk min far blant annet J.C.Raft (1863-1934) og A.G.Christiansen. Under skoletiden traff han også L.H.Christian (1871-1949) som leste i skolens amerikanske avdeling.

Etter det første skoleåret tilbrakte min far en del av sommeren ute i kolportasjen med Mattesons nye utgave av boken "Jesu Profetier". Men helsen klarte ikke det hete sommerværet, og han måtte ta arbeid hos en amerikansk farmer en stund i onnetiden. På høsten bar det tilbake til skolen igjen selv om det ikke fantes penger til hele skoleåret. Men da det oppsto vakanse, ble min far bedt om å være behjelpelig med forefallende arbeid i skolens kjøkken. Det betydde at dagen begynte klokken fire med arbeid i kjøkkenet, for senere på dagen å fortsette med å skaffe is til skolens kjøleskap. På den måten ble skolepengene avklaret.

Det året kom John G.Matteson (1835-96) til Union College for ved siden av sin vanlige litterære gjerning som redaktør og oversetter å gi en del undervisning ved skolens skandinaviske avdeling. Det var under dette skoleåret at det hos min far oppsto et sterkt, "uforklarlig" ønske om å få anledning til en gang å bli br. Mattesons sekretær. Ønsket ble imidlertid aldri omtalt for noen. Men trofast ble det hver uke levert to stiler til br. Matteson Og skoleåret gikk sin gang.

Sommeren 1893 ble det igjen å arbeide på en farm med å kjøre alle slags maskiner. Da de en fredag i august måned hadde

avsluttet ukens arbeid og min far hadde bestemt seg for å tilbringe sabbaten hos Lars Hilde, fikk han to brev. Det ene var fra br. Zach. Sherrig, en dansk bror i ledende stilling i kolportasjevirksomheten, som min far kjente meget godt. Inne i hans brev, avsendt fra Chicago, lå et brev-kort, adressert til Sherrig. Kortet var fra J.G.Matteson, som da bodde i Boulder, Colorado, og inneholdt en forespørsel til br. Sherrig om han kjente adressen til den unge mann som arbeidet i kjøkkenet på Union College siste skoleår, og om han i så fall ville anmode ham om straks å reise ut til br. Matteson. Han måtte ha en sekretær fordi hans sønn Alexander plutselig skulle reise . . .

Oppholdet i det vakre Boulder varte bare en måned. Det var bestemt at Matteson skulle tilbake til Union College for å undervise, og den unge sekretæren måtte selvfølgelig med dit. Grunnet dårlig helse hadde Matteson skaffet seg en hest som han benyttet til rideturer, og en dag spurte han sin sekretær om han kunne ha lyst til å kjøre hesten og hans vogn fra hjemmet i Boulder til skolen i Nebraska. De ble enige.

Far forteller: "Tidlig søndag morgen spente jeg hesten for en lett, firhjulet "buggy", belesset med litt havre til traveren, en tom bøtte til å vanne hesten med, min skrivemaskin, litt mat etc. til meg selv, og begav meg av sted på den over 800 km lange strekningen fra Boulder i Colorado til Lincoln og College View i Nebraska. Det var en reise ut i det blå, nesten dumdristig. Jeg hadde ikke det minste begrep om terreng, veiforhold eller fremkommelighet gjennom disse vidstrakte og for meg fullstendig fremmede deler av landet. Da jeg forlot Boulder, var jeg ikke engang helt sikker på hvilken rute jeg

Motstående side: En av Erik Arnesens mest kjente sanger er her kalligrafert av hans sønn Jakob, som også har ansvaret for forsiden.

skulle følge. Min plan var dog at jeg skulle nå fram til College View fredag i den påfølgende uken. . . . Ved 15-tiden neste fredag ettermiddag kunne beboerne i College View [som bebyggelsen kaltes pga sin topografiske beliggenhet] se en enslig, trett passasjer i en bra tilstøvet gigg, trukket av en utmattet, langbent og spinkel hest, rulle inn i byen. Hesten ble satt på stall."

Br. Matteson var meget musikalsk med en god sangstemme, og han fikk i stand en skandinavisk mannskvarsett der min far ble med. En tysk professor ved skolen fikk ham også med i en dobbeltkvarsett (som visst bare sang tyske sanger).

Etter i to år å ha hatt min far som sekretær, gikk br. Matteson med på at Erik Arnesen det følgende skoleåret, 1895/96, skulle gi en del undervisning på Union College. I slutten av februar 1896 forlot br. Matteson skolen, og en måned senere lukket han sine øyne hos en av sine sønner ute i California. Min far ble på sin post i Union College til skoleåret sluttet i juni 1896. Lengre rakk ikke hans planer.

Br. O.A. Olsen (1845-1915), som fra 1888 hadde vært Generalkonferensens formann, kalte utpå sommeren 1896 min far til Battle Creek, der bl. a. Generalkonferensen da hadde sitt hovedkvarter, og ansatte ham som stenograf. Mens han arbeidet der kom dr. Carl Jacob Ottosen (1864-1942) fra Danmark på besøk til Sanatoriet for å lære noe mer av den berømte dr. Kellogg. Den nyutdannede unge legen hadde vidtgående fremtidsplaner for helsesaken i Danmark, både med hensyn til den påtenkte helseanstalt og med litterær virksomhet i helsesakens tjeneste. Br. O.A. Olsen var hans spesielle venn og fortrolige, og det varte ikke lenge

før dr. Ottosen ble interessert i å prøve hva min far kunne. Etter hvert syntes han å komme til det resultat at han ville prøve å få det ordnet slik at min far kunne bli med til Danmark som hans medhjelper i det litterære arbeid. Juledag 1896 fikk min far fri en del av dagen, og fritiden benyttet Ottosen og min far til en lengre spasertur. Resultatet ble at min far erklærte seg villig til å reise hvis brødrene i Generalkonferensen gikk med på det. . . .

I september 1897 kom dr. Ottosen, hans hustru Johanne, søster Anna Jeppsson og min far til Skodsborg, der man nylig hadde kjøpt en strandeiendom som skulle innredes til sanatorium. Begynnelsen var omtrent så ringe som den vel kunne bli: et par tomme hus og ikke noe mer. Det ble et hardt, tungt og spennende arbeid. I mai 1898 var arbeidet kommet så langt at sanatoriet ved en offisiell høytidelighet kunne åpne sine dører for å ta imot syke mennesker, en anledning som ga noen københavnske aviser anledning til å boltre seg i vittigheter. Det falt i min fars lodd å gi den første sykebehandling til sanatoriets første kurgjest. Han var med i den første lille gruppen som ble utdannet i sykepleien på Skodsborg Badesanatorium og fortsatte leilighetsvis å gjøre tjeneste som sykepleier i flere år ved siden av sekretærgjeringen. En lengre tid fungerte han også som laboratorieførster (!), en disiplin som overlegen ga ham den nødvendige undervisning i. I over 11 år gjorde min far tjeneste som overlege Ottosens sekretær.

Den skandinaviske unionskonferens, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Island og Færøyene, ble organisert i 1901 som del av en ny enhet, kalt 'European General Conference', der tyske L. R. Conradi

(1856-1939) var formann for dette store område fram til 1922 og L.H.Christian til 1928. Da ble Europa delt i fire "divisjoner": Nord-, Mellom-, Sør-, samt SDA-føderasjonen i USSR (Sovjet).

Etterat kolportør- og misjonsskolen i Frederikshavn (startet 1894 av M.M.Olsen, bror til O.A.Olsen) var nedlagt og bygningen omdannet til Frydenstrand sanatorium, ble det holdt misjonsskole på forskjellige steder: i København, på Høgholt i Nord-Jylland og på Nyhyttan i Sverige. Det ble så besluttet å finne et passende sted til en unionsskole i Sverige. Men i et møte på Skodsborg i februar 1908 fremkastet den daværende midlertidige formann for Den skandinaviske unionskonferens, L.R. Conradi, tanken om ikke unionsskolen burde forlegges til Skodsborg.

I mellomtiden var J.C.Raft blitt valgt til unionens formann. Min far ble samtidig valgt til unionsstyrets sekretær, en stilling som han uten avbrytelse kom til å beholde i 24 år, til 1932, snart etter unionens deling i Östnordisk og Vestnordisk union. I forbindelse med et unionsmøte i Örebro, Sverige, ble det i juni 1908 holdt noen fellesmøter for den norske og den danske konferensens styrer sammen med de to lands delegasjoner. Skolesaken ble tatt opp til behandling og det ble besluttet at min far fra samme høst skulle ansettes som bestyrer ved den påtenkte unionsskolen i Skodsborg, med br. L. Muderspach som bibellærer. Året etter bestemte styret at min far, foruten å være bestyrer, også skulle gjøre tjeneste som bibellærer. Disse stillinger kom han til å beholde helt til skoleferiens begynnelse 1917. Samtidig med skolegjerningen i Skodsborg redigerte han også "Evangeliets Sendebud", de siste årene også

Kristiania 1917: L. R. Conradi, formann for Europeisk Divisjon 1901-21, J. C. Raft, formann for den skandinaviske Union 1908 - 22, og Erik Arnesen utenfor Akersgt. 74.

dansk-norske "Missionsefterretninger".

Våren 1909 overvar min far Generalkonferensens møter i Takoma Park, Washington D.C. Sammen med de andre skandinaviske representantene hadde han gleden å få hilse personlig på Ellen G. White (1827-1915), som noen ganger talte til den store forsamling. Søster White var da i sitt 82.år.

I mars 1917 ble det besluttet at Arnesen skulle fritas fra skolegjerningen og reise opp til Kristiania for å ta seg av det litt-rære arbeid og samtidig avløse br. Jens Olsen, som da i flere år hadde vært Forlagets forretningsfører, men nå var kalt til unionens tjeneste.

I september 1920 kom så kallet om atter å vende tilbake til Danmark, til misjonsskolen som nå var flyttet til Nærum, der vi ble boende i fem år. Om perioden 1908-25 skrev min far mange år senere: "Jeg vil alltid se tilbake på skole-

tiden som et lyst minne. Vi hadde mange særdeles dyktige elever, og flere av dem ble verdifulle arbeidere i Herrens vingård og virket i fremmede land eller i virksomheten her hjemme. De glemmer kanskje etter hvert noe av det arbeid som ble utført i skoletiden; det er jo menneskelig. Jeg er lykkelig over den lille gjerning jeg fikk lov til å utføre i skolen de fjorten årene nede i Danmark." -- Norge fikk sin egen Solberg misjonsskole i 1921 og Onsrud 1922. Den danske misjonsskolen flyttet til Vejleffjord 1930.

Men redaksjonsspørsmålet var stadig aktuelt. Og etter en del forhandlinger ble det bestemt at min far skulle reise tilbake til Skandinavisk Bokforlag i Oslo. Og fra sommeren 1925 overtok han igjen ansvaret for våre blad, bl.a. sin gamle kjenning "Evangeliets Sendebud" som 1928 skiftet navn til "Tidens Tale".

Fars helse var ikke bra på den tiden og utover, utslitt som han var. En av de første dagene i 1929 ble han plutselig syk og fikk en meget alvorlig lungebetennelse. Legen hadde oppgitt alt håp om at han skulle stå det over (penicillin var ennå ikke oppfunnet). Men salmistens ord i Salm. 118,17 kom til min mor og oss barn som storrundt sengen hjemme. Vel holdt feberen seg uavbrutt i flere måneder, men i juni kunne han våge seg ut. -- Uten fars vitende satte hans "overordnede" ham straks på pensjon.

Den siste direkte kontakt med skolevirksomheten ble vinteren 1930/31, da han pga en plutselig vakanse gjorde tjeneste som bibellærer ved Onsrud Misjonsskole. Dette ble hans siste verv av mer offisiell art, selv om han i 1947 tjenstgjorde som kapellan på det nyåpnede Skogli Badesanatorium....

I forbindelse med stillingen som sekretær hos overlege Ottosen, som redaksjonssekretær i "Sundhedsbladet" og senere i kraft av tilknytningen til våre andre blad, falt det naturlig at min far etter hvert kom til å skrive et og annet på egen hånd. Gjennom årene var et utall artikler å finne i våre blad. Blant de traktater han skrev kan særlig nevnes den i 1923 utkomne *Dekalogen og hviledagen* ["Den var Arnesen heldig med", sa professor Ole Hallesby]. 1929 kom *Søndagen, dens forhold til Bibelen og historien* og i 1936 *Forsoningen i billeder og virkelighet* samt brosjyren *Reformasjon og splittelse*.

Min fars første bok *Fra Reformasjonens Dage* utkom 1908. Den over hele Norden kjente *Et Blik på vor Tid* kom i 1913 (også oversatt til svensk og finsk). 1916 kom *For Hjemmet og Ungdommen*, deretter fulgte *Til Gavn og Glæde* 1924, og endelig *For Hjem og Ungdom* 1932. I 1957 kom hans siste bok *Det evige liv*. Han fortsatte sitt forfatterskap like til det siste. Jeg har fremdeles manuskriptet til den upubliserte "Du er Kristus" (som ikke ble antatt av forlagets Litteraturkomite).

Arbeidet med *Salmer og Lovsange*, sangboken som fra 1924 og i 30 år fremover ble brukt i alle våre menigheter i Danmark og Norge, var et større arbeid enn de fleste aner. Selve redigeringen, som stort sett ble utført i løpet av fire måneder sommeren 1923 da brødrene hadde gitt ham "orlov" fra skolen fordi kreftene begynte å svikte, planla han nøyaktig for hver side, forfattet bortimot 200 sanger, oversatte ca. 40 og skrev til ett eller flere vers i mer enn 30 salmer der sider måtte fylles. Ferie var et ukjent begrep for ham. Det forbauser kanskje ikke at han i Nærum-tiden også var dirigent for skolekoret!

På sin 90 års dag i 1958 besøkte Erik Arnesen sitt barndomshjem i Øyer sammen med sin nærmeste familie.

Også som oversetter utførte han et stort arbeid. Ved siden av sekretærarbeidet hos overlege Ottosen oversatte han som ekstretraarbeid Ellen G. Whites *I den store Læges Fodspor* 1906, og i løpet av de neste 50 år oversatte han de fleste av hennes bøker til dansk og/eller norsk, kanskje kronet med oversettelsen av 'Desire of Ages', *Slektenes håp*, et arbeid han fullførte 1955, i sitt 87. år. Fra 1930 og 20 år fremover oversatte han også bønneukelesningene og sabbatskoleleksene. -- Aktiv pensjonstid!

Min far var forbausende frisk helt til det siste. Både i samtale og brev var hans tanke klar og logisk. Fra han flyttet fra Oslo i 1938 og helt til det siste brevvekslet vi hver sabbat, uansett hvor vi var. Det gledet ham alltid å få besøk i hjemmet på "Arneborg" i Mesnali, både av den nær-

meste familie og av trofaste venner. Men under de siste måneder uttrykte han ofte ønsket om å få legges til hvile. Han syntes at han ikke mer var til nytte. Og som *Gud hadde ledet hans liv* i alle de mange år, slik synes Gud også å ha sett til sin tjener til siste slutt. Etter å ha vært oppe om morgenen den 3. november 1960 og virket omtrent som vanlig, var hans hustru gjennom de siste 23 år opptatt med sin gjerning på annet hold en liten stund. Da hun kom tilbake, fant hun min far liggende i sengen -- med leseglasset i den ene hånden og E.G. Whites andaktsbok *Sons and Daughters of God*, 'Guds sønner og døtre', i den andre. "Den enkelte har sin bestemte plass i himmelens evige plan." EGW

Fredfullt var han sovnet inn i sitt 93. år -- som tatt av engelhender . . .

Ikke alle veier fører til Rom

Av Magne Rosen

For mange år siden utvandret mange nordmenn Amerika. Forholdene her hjemme ga ikke rom for alle og noen fant en løsning ved å emigrere til USA. En svensk-norsk familie i Nydalen, Vestre Aker, vinket farvel til yngstegutten Oscar. Som siktet seg inn på en framtid innen konfeksjonsindustrien i byen Burlington. Oppholdet i det forgjettede landet ble nok lengre enn planlagt på grunn av verdenskrigen. Oscar nyttet tiden godt og steg i gradene, samtidig som han fant fram til en ny avansert metode for tilskjæring av tøy-stoffer. Denne metoden fikk han patent på. I mellomkrigsårene kom han hjem til Norge med to viktige saker i kofferten. Det nye patentet og dåpsbevis for medlemskap i Adventistsamfunnet. Patentet solgte han til en stor konfeksjonsfabrikk og Moss menighet ble hans åndelige hjem.

Trangen til å misjonere ga seg uttrykk på forskjellig vis. Slunkne menighetskasser og diverse foretagender samfunnet var engasjert i, fikk støtte. Uformuende studenter fikk styrket sin økonomi gjennom hans gavmildhet i en tid før Statens Lånekasse ikke var oppfunnet. Når det gjaldt forkynnelse strakk den ikke lengre enn til gruppelederansvar i sabbatsskolen. Han holdt seg helst på sin faste plass i kirkesalen og var en meget punktlig tilhører. Men det han ikke rakk å få til ønsket han

å hjelpe andre til "å oppnå. Han tenkte mye på de kommende generasjoner i sin egen familie. Blant disse var det tre unge menn som kom i fokus, tre nevøer: Bjarne, Magne og Knut. Hva kunne han gjøre for å hjelpe disse og mange andre i samme livssituasjon som dem. Onkel Oskar likte ikke å presse noen, men han tilbød dem økonomisk hjelp i forbindelse med skolegang. Bjarne var allerede grepet av idretten og endte opp som Holmenkollen-vinner. Han hadde også landslagssplass i fotball og var i "stallen" for bronselaget. Knut bodde i Nydalen og ville helst bo hjemme med Kristelig Gymnas som skole, derfra til Menighetsfakultetet ble løsningen for ham. Han endte som en meget avholdt sokneprest på Grefsen og hadde mer enn 20 000 soknebarn. Magne bodde på landet, mer enn sju mil fra Oslo. Han hadde ikke noe valg. Det fantes ingen videregående skole på hjemstedet og derfor takket han ja til å få skolegang på en internatskole i Ullensaker. Det var faktisk alt jeg visste om Onsrud Misjonsskole inntil onkel Oscar fulgte meg dit. Vi kom til Onsrud på en sabbat og jeg undret meg over at alle var kledd i høytidsklær. Det var lagt store granbarkvister ved inngangene så jeg kom til å spørre om det var begravelse der.

Soldnedgangsandakten den kvelden ble

Den kjendte og kjære hovedbygningen på Onsrud misjonsskole.

en enorm, ny opplevelse i mitt liv. Jeg hadde nylig fylt 15 år. Dette ble mye å fordøye for en trofast lutheraner. Jeg var døpt som spedbarn og var blitt konfirmert med altergang. Jeg hadde i oppveksten tatt del i Frelsesarmeens søndagskole og vært flittig på bedehuset i hjembygda. På folkeskolen hadde jeg hatt en streng og gudfryktig religionslærer.

Til å begynne med hadde jeg samme erfaring på dette fremmede stedet, som Ellen White under hennes "eksil" i Australia i 1880 årene. Mange tåre våte nattputer og hjemlengsel inntil tingene etter hvert la seg til rette.

Flere av elevene og lærerne var veldig ivrige etter å få denne innbitte lutheraneren til å innse nødvendigheten av å skifte mening og anta "Sannheten" fullt og helt. Så gikk det likevel både år og dag før hadelendingen den 14. mai 1938 endelig besluttet seg til å gå i Dåpens vann. Pastor Ole Jordal sto for seremonien. I ettertid har jeg forstått at det var bra for min utvikling at jeg tok meg tid til å gjennomtenke en så radikal endring i livsstil. Noen av de andre ungdommene som var svært

ivrige i sin tjeneste for saken bleknet etter hvert i sin gudstro og kom til å forkaste sin første kjærlighet.

I skrivende stund kan jeg i dag se meg tilbake og glede meg over 62 års medlemskap i menigheten og 51 års sammenhengende tjeneste som ordinert pastor og predikant. Ordinasjonen fant sted på årsmøtet i Melbu, Nord Norsk Konferens 1949. Det er verdt å merke seg at den gang ble ingen ordinert før man hadde gjennomgått flere års prøvetid. Selv var jeg bibelarbeider og prøvepredikant i fem år før ordinasjonen. Eksamen fra seksårig misjonsskole, eller B.A. fra Newbold College/Andrews University var absolutt ikke kriterier gode nok hvis man ikke hadde erfaring fra det virkelige feltarbeidet.

Før mitt vedkommende fikk jeg erfare at "ikke alle veier fører til Rom" - men at Herren kan finne sine tjenere på mange avstikkere og på forunderlig vis lede dem til å fullføre "de gode gjerninger som Gud forut har lagt ferdige, at vi skulle vandre i dem." (Ef.2,10).

Jeg opplevde EKSPLOSJONEN på Hitlers fødselsdag

Av Irene Eide Elisenberg

Irene Eide Elisenberg skrev nedenstående for 55 år siden om en nesten ufattelig frelse fra den store eksplosjonsulykken på Bergen havn. Det skjedde på Adolf Hitlers fødselsdag. Mange høytstående tyske offiserer, norske nazister og andre var samlet på Bergenhus Festning for å feire Førerens fødselsdag og det var ellers mange mennesker i Bergen sentrum, som ble rammet av det som skjedde.

Det er 20. april 1941. Klokkra mangler ennå noen minutter på ni, og folk skynder seg av gårde. Klokkra ni skal de fleste være på plass, på kontoret, i forretningen eller på skolen. Alle har det travelt. Noen kaster et blikk utover havna i forbifarten. "Noen nye båter kommet inn i natt?" "Nei, visst ingen av betydning iallfall." Et av de mindre fartøyene holder visst på å losse eller laste noe, vi kan se den store kranen er i arbeid. Et par av de mindre lokalbåtene som kommer til byen på denne tiden, holder nettopp på å legge til kaien. Livet går sin gang. -

"Men se det brenner!" Vi snur hodet igjen idet vi hører bemerkningen fra en forbipasserende. Jammen brenner det! På noen få øyeblikk har varmen slått kraftig om seg, ser det ut til. Massen stanser og

stirrer. Vi trenger oss noen skritt lengre fram for å se bedre. En brann er vel ikke farlig når en står et par hundre meter unna? En klynge fiskere kommer også pratende: "Det skal være mye sprengstoff om bord der", hører vi den ene si. "Nei", innvender den andre rolig, "det kan ikke stemme, den fører ikke rødt flagg engang." -

Med ett følger en øredøvende eksplosjon som avbryter videre refleksjoner. En tykk, svart røktøyse står mange meter til værs, og mange slags gjenstander blir kastet opp i lufta, for i neste øyeblikk å bli strødd ut over byen. Vinduene sprenges, takene gir etter for trykket, massive bjelker brekkes som fyrstikker, grunnmuren slår sprekker, hus etter hus er på noen minutter forvandlet til en ruinhop. -

Imens er det blitt mørkt. Solen og den tykke, svarte røyken gjør det umulig å se. Folk styrter av gårde, famler seg fram, snubler i hverandre, men opp igjen, av sted bærer det. Hvor hen? Det vet ingen. Det gjelder bare å komme seg vekk! Det smeller i gatene, takstein og murpuss rutsjer ned over hodene på dem som flykter fra ulykken. Man trenger seg forbi hverandre i et hav av glass. En og annen blir liggende etter, men blir dratt med av de

andre. Noen blir truffet og segner om. Stønnende av smerte, blodige og forslåtte, blir de løftet opp og båret videre av dem som ennå har krefter i behold.

Jeg stopper lengre oppe i byen. Vi trodde vi var ute av faresonen nå, men like ved føttene våre er det et dypt hull i gata hvor en jernkoloss på flere hundre kilo har boret seg dypt ned i jorda.

Da må jeg se på meg selv. Er jeg hel?

En kan liksom ikke tenke lengre. Stod jeg virkelig her hvor ulykken rammet hardest, uten å ha fått en skramme engang? "Hvor kommer du fra?" Jeg våkner ved at en snakker til meg. "Fra torget." "Men du lever jo!!" --

Da jeg gikk hjemover, måtte jeg tenke på ordene i Jes. 43,2: "Når du går gjennom vann så

er jeg med deg, og gjennom elver, så skal de ikke overskylle deg; når du går gjennom ild, skal du ikke svies, og luen skal ikke brenne deg." - Jeg hadde lest disse ordene mange ganger, men aldri hadde jeg følt at de gjaldt meg slik som nå. Han som kunne frelse sitt folk ved mirakler fordom, har den samme makten i dag, og han tøver ikke med å bruke den når det kan tjene til beste for hans barn.

Med fortiden som læremester

Kan vi lære noe av fortiden? Kan vi som er voksne og eldre lære av våre egne feiltrinn? Kan yngre lære av eldre? Vi kan trygt svare "ja" på disse spørsmålene. Vi har mye å lære av fortiden. Den er klok som tar med seg denne sannheten og nytter den ved livets forskjellige korsveier. "Fortiden er fremtidens utsiktspunkt", skal en vis mann ha sagt. Vi adventister har ofte vært nokså bevisstløse når det gjelder å ta vare på våre historiske minner. Årsakene til dette kan være så mange. Rundt om i menighetene ligger det mye historisk materiale. De eldre i menigheten er ofte primærkilder som kan beskrive det som hendte ut fra egen erfaring. Aktiv Pensjonstid er opptatt av å bevare kunnskapen om det som hendte i fortiden. Hvis du "sitter på" informasjon eller har selverfarte opplevelser må du gjerne ta kontakt med oss. Noen er skriveføre, meget skriveføre. Andre har ikke mot nok til å skrive. En samtale med oss kan lett bli til en artikkel om noe av stor interesse for mange av oss. Skriv eller ta kontakt. Så kan vi dele kunnskapen med hverandre. Lære av det som skjedde, enten opplevelsene er positive eller negative.

Pakistan: Der Høstes langs Gærderne

150 tager imod Adventbudskabet

Af Børge Schantz

Ved senior-stævnet på Hultafors sommeren 2000 var forsamlingen så generøs at indsamle mere end 14.000 kr. til hjælp for en serie offentlige virksomheder, som undertegnede havde ansvaret for i Hyderabad området i Pakistan. Hermed en rapport over de 3 evangeliske kampagners forløb. Det kan meddeles, at gaven fra Hultafors sammen med private gaver, tilskud fra Global Mission, kollekter ved selve de evangeliske møder og fund sat tilside ved tidligere virksomheder i Pakistan har fuldt ud dækket alle udgifterne, inklusive rejser og ophold. Der var endog midler tilovers, som blev brugt til at sende 4 elever fra området til Pakistan Union Serminary og lægge grundvolden til en kirke i byen Thatta, hvor ADRA Sverige allerede har bygget en skole.

Scenen.

Pakistan er en islamisk republik med 140 millioner indbyggere. Nationens historie er kort, men blodig. Hver dag læser man om grænsestridigheder mellem to nationer, der har kernevåben. I indenrigspolitikken ople-

ver man også store spændinger med statskup og rivaliserende politiske partier, som ikke går af vejen for fysisk vold for at opnå deres mål. Levestandarden er lav. Gennemsnitsindtægten er ca. kr. 200 pr måned.

Af de 140 millioner indbyggere er omkring 3 millioner kristne. Man tæller, imidlertid, ikke så meget personer. Man taler om husstande. På den måde er der 400.000 kristne familier i Pakistan. De bor spredt over hele landet i 800 kristne kolonier (ghettoer). Man samler sig som kristne af sikkerhedsmæssige, religiøse, politiske og praktiske grunde. Adventisterne har medlemmer i 150 kolonier.

Statsforfatningen og lovgivningen i Pakistan er baseret på islamiske principper og den strenge Shariah lov. Denne garanterer i teorien en vis form for religionsfrihed. I islamisk forståelse betyder det, at personer, som er født i den kristne tro, har tilladelse til at forblive i deres kristne tradition og til en vis grad kan forvente beskyttelse i deres praksis af kristendommen og tilbedelse. De bliver dog tilskyndet til at omvende sig til Islam.

Muslimere derimod har ingen ret til at blive kristne og al kristent vidnesbyrd til Muslimere er forbudt ved lov, ja kan endog ende op i meget strenge straffe. Kristne missioner begyndte at arbejde i

området sidst i det 19. århundrede. De 3 millioner kristne i dag er fordelt på mere end 35 trossamfund. Kristne har tilladelse til at konvertere fra et samfund til et andet. I Pakistan er det en tragisk kendsgerning, at en del kristne menigheder er blevet forsømt af deres missionsselskaber. Mange kristne er som får uden hyrder. Dette har ikke alene svækket den kristnes åndelige liv og vidnetjeneste. Det har også undermineret deres politiske indflydelse i et muslimsk samfund. Syvende Dags Adventisterne begyndte på beskeden måde deres virke i det dengang nord-vestlige Indien i året 1901. Medlemskabet i dag er på omkring 7000 eller omkring 3000 hustande. Det vil igen sige at 18.000 – 20.000 personer, børn medregnet, er tilknyttet Adventistsamfundet. Begivenheden.

Gennem årene har en stor del af sjælevindingen fundet sted ved at tilrejsende evangelister, for en kortere tid, holdt intensive kampagner i de kristne kolonier. Naturligvis er det mest solide evangeliske arbejde udført af pakistanske prædikanter.

Det var mit gode held i August – September 2000 at organisere og lede tre grupper bestående af 4 tilrejsende evangelister og 8 pakistanske arbejdere i meget intensive offentlige kampagner i tre kristne kolonier i nærheden af byen Hyderabad på Indus flodens bredder. Fra England kom Patrick Boyle, pastor for Stanborough Park menigheden, fra Korea kom Hyunsok Doh, der er professor ved seminariet på Filippinerne, og min søster Hanne Schantz og undertegnede kom fra Danmark. To af kampagnerne blev holdt steder, hvor jeg stiftede menigheder ved lignende fremstød. I Thatta i 1992, i Hur Camp sammen med Hanne i 1995.

Resultatet af møderne i år 2000 var dåb af 154 personer. Kampagnerne havde et ret begrænset budget. Dog var vi i stand til at holde os indenfor budgettets rammer. Der var endog midler til at hjælpe 4 elever med

et års studium på Pakistan Adventist Seminary samt til at lægge grundvolden til en kirkebygning i Thatta.

Evangeliske Model.

Bygget på mine tidligere erfaringer i sjælevinding på 4 kontinenter skrev jeg under et forlænget sygeleje en bog på 164 sider, der i detaljer gennemgår de mest betydningsfulde bibelske, kulturelle og praktiske sider af evangeliske fremstød på fremmede breddegrader. Bogen har titlen: *A Path Straight to the Hedges*. (På dansk: En Sti Direkte til Gærderne.) Bogen blev udgivet af Generalkonferensens Prædikantafdeling i forbindelse med møderne i Toronto. Principper fremsat i denne manual tjente som model for kampagnerne. De forskellige grupper tilpassede uundgåeligt modellen, så den passede til deres specielle situation og deres personligheder. Forfatteren iagttog med en hel del personlig tilfredsstillelse, hvor effektivt den foreslåede fremgangsmåde virkede i praksis. Der blev naturligvis gjort nye erfaringer og opdagelser, som betød at nye paragraffer kunne føjes til bogen.

Den offentlige virksomhed.

Den fem uger lange kampagne begyndte med en overlagt og synlig demonstration i de kristne kolonier for at vise, at evangeliske hold var tilstede og havde hensigt med besøget. Mange hjem blev besøgt og folk blev personligt inviteret til de offentlige møder, der blev holdt på ti på hinanden følgende aftener. Ingen penge brugt til annoncering eller til mødesale. Man sad under den åbne himmel på måtter, og den første aften var mødepladsen fyldt til overflod. Foredragene blev sendt ud over hele landsbyen via højtalere anbragt på hustagene.

Emner for møderne var valgt på basis af tre faktorer. De skulle fremstille det kristne budskab i almindelighed og Adventbud-

skabet i særdeleshed. Forkyndelsen skulle være relevant for folk i den lokale kultur og religion. Og foredragene skulle være enkle og ligetil, så selv den halvdel af forsamlingen, der var analfabeter, kunne forstå, hvad der blev sagt. De ti emner omfattede emner som Bibelen som Guds Ord, Lov og Nåde, Syndens Oprindelse, Sabbatten, Kvindens Rolle i Guds plan, Jesu Genkomst, Himlen og Helvede, Dødes Tilstand, Betinget Udødelighed, Dåb og Menighedsmedlemskab.

Ved møderne blev der ikke vist film, videos, lysbilleder, brugt overheadprojektor eller andre elektroniske hjælpemidler. Centret for alle møder var Bibelen i vore og vore oversætteres hænder. Emnerne blev illustreret med simple ting, som vi kunne få på stedet. (Helvede: ved afbrænding af halm, dåben med en dukke og et vaskefad). En af grundene til dette var, at de pakistanske præster, som både partnere og studenter i offentlig virksomhed, skulle lære nye metoder. De ville, efter vi var rejst, ikke have hverken midler eller adgang til elektronisk udstyr. De skulle derfor opleve, at det kunne lade sig gøre at holde en forsamling ved Ordet alene.

En vigtig del af møderne var de sundhedsforedrag, som Hanne Schantz holdt de forskellige steder. Der er et stort behov for og ønske om at lære og forbedre sundhedstilstanden. Hanne's tilstedeværelse ved alle møder, hvor hun sad i forsamlingen, var en ekstra motivation for de mange kvinder, som var tilstede. Det var et stort aktiv og en positiv indflydelse i en kultur, hvor kvindens rolle er sekundær.

I forbindelse med møderne var vi hver eftermiddag på mange, men korte husbesøg. I hjemmene bad vi for familierne, besvarede eventuelle spørgsmål, som havde opstået under foredragene, og opmuntrede til fortsat tilstedeværelse ved møderne. Disse besøg var også anledning for os til at lodde, hvor

stor interessen var, og dermed tage beslutning om der skulle indbydes til de kommende dåbsklasser.

Forberedelse for Dåb.

De efterfølgende dåbsklasser foregik også intensivt hver aften i fem dage. Ved denne undervisning brugte vi ikke højtalere. Vi ville bruge anledningen til at fremholde emner, som nemt kunne misfortolkes af sådanne, der ikke have den rette baggrund for at værdsætte vort budskab. Vi ville ved disse anledninger grave lidt dybere ned i Guds Ord og Syvende Dags Adventisternes lære om de sidste tider, livsstil og menighedens organisation.

Ved de offentlige møder fremholdt vi Sabbatten som centeret i de Ti Bud. Det er en simpel opgave at bevise, at Sabbatten er Guds specielle dag. Det er, imidlertid, ikke så nemt at forklare Sabbatten som en del af den bibelske eskatologi for folk, som skønt intelligente, er analfabeter og har et meget begrænset kendskab til, hvad der sker udenfor deres snævre verden, for ikke at nævne verdens- og kirkehistorien.

En grundig forklaring af Sabbattens plads i bibelske profetier er meget nødvendig for at forstå betydningen af dens helligholdelse. I et samfund, hvor arbejdsløsheden er usandsynlig høj og social forsorg ikke eksisterer, er en truende afskedigelse, fordi man vil holde Sabbatten, en realitet. I dåbsklassen brugte vi profetien om de syv segl i Åbenbaringens 5 – 8 til dette formål. De syv segl er en af de bibelske profetier, der næsten rummer forklaringen i teksten. Med de skiftende farver på de fire ryttere er kirkehistorien med den langsomme udvikling af falske læresætninger som indstiftelsen af søndagen, barnedåben og læren om sjælens udødelighed nemme at forklare. Ved det sjette segl kom vi ind på, at den menighed, der forkyndte Jesu Kristi genkomst i de sidste dage, også havde "Guds

Der var tilfredshed med resultatet på mere end 150 døbte efter næsten fem ugers intensiv evangelisk arbejde. Men der var ingen ubibelsk triumfering. Vi ved, at der er mere end 130 millioner mennesker i nationen, som i øjeblikket ikke har chancen for at høre det kristne budskab.

bud og troen på Jesus" (Åb 14, 12). Med andre ord fremholdt vi, at Sabbatten er mere end blot dette at hvile på en lørdag i stedet for søndag. Det er et tegn på Guds folk og en prøve på loyalitet.

Både i de ti offentlige foredrag og i dåbsklassen blev der lagt stor vægt på Bibelens lære om sjælens dødelighed og betinget udødelighed. Disse tros punkter med Skrifterne som grundlag, er meget påkrævet i al evangelisk forkyndelse, idet næsten alle verdensreligionerne og mange kristne samfund tror på en eller anden form for menneskelig udødelighed. Denne falske lære giver sig udslag i reinkarnation (sjælevandring), tilbedelse af afdøde forfædre og helte, forskellige former for spiritisme, New Age bevægelsen og mange andre lignende forførelseriske teorier. Det er det farligste og mest snedige våben i Satans arsenal, og vel nok den største hindring til en fuld anerkendelse af Adventbudskabet.

"En SDA Trosbekendelse".

Ved møderne prøvede vi noget nyt, som viste sig at være en succes. Vi skrev en trosbekendelse, hvorved deltagerne i dåbsklasserne i ti korte sætninger kunne udtrykke hovedpunkterne i den nye bibelske lære, de havde modtaget. "Trosbekendelsen" var for

en stor del baseret på Dåbsløfterne. Den havde følgende ordlyd på dansk:

1. Jeg tror på Gud Fader, Gud Søn og Gud Helligånd.
  2. Jeg tror på Bibelen som Guds Ord.
  3. Jeg tror på de Ti Bud som en leveregel for den kristne.
  4. Jeg tror på den syvende dag som Sabbat for Herren.
  5. Jeg tror, at Jesus Kristus er den eneste frelser fra synden.
  6. Jeg tror, at Gud alene har udødelighed.
  7. Jeg tror på Jesu genkomst.
  8. Jeg tror, at mit legeme er Helligåndens tempel, og vil tage vare på det.
  9. Jeg tror på, at SDA er Guds specielle menighed.
  10. Jeg tror på menighedens organisation og vil støtte den med min nærværelse, mit personlige vidnesbyrd og mine gaver.
- Pris til Faderen, Sønnen og Helligånden, Amen.

Denne trosbekendelse blev ikke alene reciteret i kor af alle, som deltog i dåbsundervisningen ved begyndelsen af dåbsklassen. Den blev også brugt ved sabbats gudstjenesterne. Vi opdagede hurtigt, at vore tilhørere med glæde citerede de ti sætninger. Dette er af særlig stor betydning i situationer, hvor en stor del af forsamlingen

Team-medlemmer den sidste aften i Pakistan før hjemrejsen. Fra venstre Hyunsok Doh fra Korea, Hanne og Børge Schantz fra Danmark. Patrick Boyle fra England er fotograf.

ikke kan læse eller skrive. Ved at lære bekendelsen udenad, og mange kunne det efter to - tre gange, ville de i deres erindring have en kort oversigt over deres kristne tro.

Dåbsgudtjenesterne.

Fra første dag i kampagnen forkyndte vi, at hver sabbatsformiddag ville vi have sabbatsskole og gudstjeneste, hvortil alle, der kom til møderne, var velkomne. Og til vor tilfredshed var der mange, der kom. Den sidste weekend, efter mere end fire ugers intensivt arbejde med husbesøg, offentlige møder og dåbsklasser havde vi dåbsgudstjeneste 4 forskellige steder. Vi tilstræbte at have dåbshandlingerne for den enkelte i deres egen kristne koloni. På den måde ville deres antagelse af Adventbudskabet og dåb også blive et vidnesbyrd for deres familie, naboer og venner. Ved dåbshandlingerne prøvede vi også noget nyt, som viste sig at blive vel modtaget. Vi arrangerede, at der blev taget et billede af hver kandidat i dåbsøjeblikket. Fotografierne blev givet som en gave til alle de nydøbte ved næste besøg i deres hjem. De skulle minde de nye troende om den dag, de sluttede den højtidelige pagt med Gud. Vi fandt, at i mange tilfælde blev billedet indrammet

og anbragt på prominente steder i deres beskedne hjem.

“Hyttefadtyveri eller Fodring af Fårene?”

Vi har berørt, at i muslimske lande må den kristne kun vidne for ikke muslimer. I vort tilfælde var det kristne kolonier, vi arbejdede i. Det betyder igen, at alle som kom til vore møder havde en kristen baggrund. Dog opdagede vi ofte, at de missionselskaber, som have pioneret det kristne budskab ind i området, havde forsømt deres "dattermenigheder" og efterladt dem uden meningsfyldte kirkeaktiviteter, ugentlige programmer, ja endog uden pastoral omsorg. Mange kristne i Pakistan er som får uden hyrde. Og der er ingen tvivl om, at mange af tilhørerne netop kom til møderne, fordi de havde en hunger, ikke alene efter Guds Ord, men også efter organiserede kristne aktiviteter og samværet med andre kristne, hvilket har stor betydning i et land, hvor Islam er rådende.

I vor forkyndelse lagde vi vægt på ikke at angribe andre kirkesamfund. Vi tilstræbte, ikke at tale nedsættende om ikke-kristne religioner. Vi søgte at opløfte Jesus Kristus og gøre ham til centret for al vor forkyndelse.

Alle de 154 som vi døbte havde en kristen baggrund og tilhørte "officielt" et eller andet af de 5 - 10 samfund, der havde arbejdet i de pågældende kristne kolonier. Der var dog mange, som ikke var blevet døbt, da de ikke havde nogen meningsfuld forbindelse med deres kirke og ikke blev besøgt af deres præster.

Da vi døbte dem, blev vi beskyldt for "hyttefadtyveri" af andre kristne ledere, som pludselig var blevet meget aktive i husbesøg og møder, da vi begyndte vore virksomheder. Dette kan vel betragtes som en positiv side-effekt af vore aktiviteter.

Vi tog denne anklage med sindsro. Vi besluttede, at når fårehyrder sover og ikke

sørger for at lede fårene til de rette græsgange, vil fårene selv gå, hvor de finder den bedste føde. Naturligvis har vi så et ansvar med at fortsætte med at vogte de får, der kom ind i vor fold.

Afsluttende Bemærkninger.

Dette at bringe folk ind i et meningsfyldt og vedvarende forhold til Jesus Kristus som deres personlige frelser og aktivt menighedsmedlemskab er den største opgave, der nogensinde er blevet betroet menneskene. Dette er også det mest komplicerede og krævende foretagende, den kristne er blevet kaldet til. Det kræver hårdt arbejde, finanser, trofasthed mod bibelske principper og en forståelse og tilpasning til de mange kulturer og skikke, der gør vidnet i stand til at aflægge et forståeligt og meningsfyldt vidnesbyrd. Folk i samfundet, som politisk og socialt er behandlet som anden rangs borgere, er ofte de mest modtagelige. Vi, som arbejdede sammen i Pakistan, er taknemmelige til Gud for, hvad Han gav os nåde til at gøre. Men høsten er stor og arbejderne få. Måtte andre føle Jesu kald, der lyder: "gå ud på vejene og langs gårdene og nød dem til at komme, så mit hus kan blive fyldt".

Når fyrlysene slokkes

Fortsatt fra side 5

muntres og ikke bare taes for gitt. Guds sak fremmes gjennom det arbeid de gjør.

Deres arbeidsforhold må derfor legges riktig til rette. De trenger støtte og oppmuntring. Deres arbeid gir oss et ansikt utad. De er fyrvoktere og vardevakter som vi trenger.

Vi trenger fremdeles det skrevne ord. Det norske folk er et lesende folk. Sannhetsbøker, helselitteratur, blader og magasiner er viktige. Moderne IT-produkter må være med i arbeidet, men glem ikke det ene for det andre.

Først og fremst trenger vi mennesker som er tro mot adventbudskapet. Som ikke bare er med på reisen for turens skyld og sier takk og farvel når livet butter imot. Vi trenger en fortløpende analyse av hva vi gjør nettopp nå og hvorfor vi organiserer arbeidet slik som det gjøres. Slokker vi lyskildene uten å skape nye? Er fyrlysene langs kysten i ferd med å slokne fordi vi er blitt forblindet av annet lys enn det vi fikk gjennom Herrens Ånd? La oss som eldre støtte en hver ærlig innsats for å forkynne budskapet, om enn på andre måter enn vi selv kanskje var vant med.

Aktiv Pensjonstid

Organ for SDA-arbeideres Pensjonistforening

Redaktør: Øivind Gjertsen
Erling Skjalgsons gt. 20B. 0267 Oslo
Telefon 22 44 13 80

Gaver sendes til kassererens adresse.

Korrespondent i Danmark:
Hans Jørgen Schantz
Guldagervej 149, 4640 Fakse
Telefon 56 76 10 07

Ekspedisjon og kasserer i Danmark:
Gerda Møller, Hvidovrevej 329B, 3.mf.,
2650 Hvidovre. Tlf. 36 78 06 80

SDA-arbeideres pensjonistforening i Norge
Akersgata 74, 0180 Oslo

Formann: Johan Elisenberg
Nordåssløyfa 29A, 1251 Oslo. Tlf.: 22 61 73 19

Sekretær: Jakob Rask Arnesen
Larsbråtn. 139, 0674 Oslo. Tlf.: 22 32 44 09

Kasserer: Edith Nordvåg
Furubergvn. 111B, 2315 Hamar. Tlf.: 62 52 55 96

Postgirokonto: 0530 2085678

FOTSPORENE

*En natt hadde en mann en drøm.
Han drømte at han spaserte langs stranden sammen med Herren!
Over himmelen kom bilder fra livet hans til syne.
For hvert bilde han så, oppdaget han at det var to par fotspor i sanden;
det ene var hans egne, og det andre var Herrens.*

*Da det siste bildet fór forbi over himmelen,
så han tilbake på fotsporene i sanden.
Han la merke til at mange ganger i livets løp var det bare ett par fotspor.
Da oppdaget han også, at det var de gangene da livet hans
hadde vært vanskeligst og mest smertefullt!*

*Dette forsto han ikke, så han spurte Herren:
"Herre, du sa en gang at da jeg bestemte meg for å følge deg,
ville du alltid gå med meg og aldri forlate meg.
Men nå ser jeg at da min nød var størst og livet vanskeligst å leve,
da er det bare ett par fotspor.
Jeg forstår ikke hvorfor du forlot meg da jeg trengte deg mest"?*

*Da svarte Herren: "Mitt kjære og dyrebare barn!
Jeg elsker deg og ville aldri forlate deg.
De gangene i livet ditt da prøvelsene og lidelsene dine var størst –
og du bare kunne se ett par spor i sanden,
det var de gangene da jeg bar deg i armene mine."*